İmâmların Sahîh Hadîse Muhalefetleri Kasıtlı Değildir

EBÛ HANÎFE'NİN KIYÂS YAPARAK KASITLI BİR ŞEKİLDE SAHÎH HADÎSE MUHALEFET ETTİĞİNİ SÖYLEYEN
YA ZAN İLE YA DA HEVÂ İLE KONUŞMUŞTUR

«Ebû Yûsuf rahimehullâh –ki o, Ebû Hanîfe'nin arkadaşlarının en büyüğüdür ve kadılar kadısı lakabını alan ilk kişidir- Mâlik [b. Enes] ile bir araya geldiğinde, ona bu meseleler hakkında sordu.
Malik ona, Medîne ehlinin mutevâtir nakli ile cevap verdi. Ebû Yûsuf [da kendi görüşünü bırakıp] Mâlik'in görüşüne döndü ve dedi ki: 'Eğer arkadaşım da benim gördüğümü görmüş olsaydı, benim görüşümden döndüğüm gibi o da dönerdi.' Böylece Ebû Yûsuf bu türde bir naklin –başkaları yanında hüccet olduğu gibi- arkadaşı Ebû Hanîfe yanında da hüccet olduğunu aktarmış oldu. Ancak bu nakil Ebû Hanîfe'ye ulaşmamıştır. Nitekim ona da, ondan başka imâmlara da hadîslerden birçoğu ulaşmamıştır. O halde, kendilerine ulaşmayan bir ilmi terk etmeleri sebebiyle kınanmazlar. Ebû Yûsuf'un bu nakle dönmesi; onun ve arkadaşı Muhammed'in, hocalarının [Ebû Hanîfe'nin] görüşünü bırakıp, pek çok hadîse ittiba etmeleri türünde bir dönüştür. Bunu onlara hocaları öğretiyor ve diyordu ki: 'Muhakkak ki bu hadisler de –eğer sahîh iseler- hüccettir.' Ancak bu hadîsler ona ulaşmadı.
Her kim, Ebû Hanîfe'nin veya müslümanların imâmlarından bir başkasının, kıyas veya başka bir şeyden dolayı sahîh hadîse kasıtlı muhalefet ettiklerini zannederse, şüphesiz ki onlar hakkında hata etmiş, ya zan ile ya da hevâ ile konuşmuştur.»
Şeyhulislâm İbnu Teymiyye el-Harrânî ed-Dımeşkî (vefâtı: 728 hicrî)
Mecmû'u Fetâvâ (20/304)